

Aruba: meer actualiteiten

In mijn vorige column in deze krant (7 januari) heb ik aandacht geschonken aan diverse fiscale veranderingen waarmee Aruba vanaf 1 januari te maken heeft gekregen. Die waren niet uitputtend. Het is zinvol ook aan enkele andere wijzigingen nog aandacht te schenken. Bovendien is een belangrijk niet fiscale regeling tot stand gekomen die de aandacht trekt: de invoering van het zogenoemde UBO-register. Nederland heeft zo'n register enige tijd geleden ook ingevoerd en Curaçao gaat op dit punt eveneens wetgeving voorbereiden. Het ligt in de rede dat die wetgeving aansluit bij de Arubaanse en de Nederlandse UBO-regels. Interessant is dat het Europese Hof van Justitie zich onlangs heeft uitgelaten over privacyaspecten van dergelijke wetgeving. Ik kom daar op terug.

Eerst nog enkele fiscale actualiteiten wat betreft nieuwe Arubaanse wetgeving ingaande 2023. Een belangrijk punt betreft de overdrachtsbelasting. Evenals vroeger in Nederland het geval was, werd deze belasting alleen geheven ter zake van juridische eigendomsoverdrachten. Daarin is nu terecht verandering gekomen doordat ook economische eigendomsoverdrachten onder de heffing vallen. Het was immers redelijk eenvoudig overdrachtsbelasting te besparen door alleen de economische eigendom over te dragen. Een andere belangrijke aanpassing waarin Aruba de reikwijdte van de heffing heeft verruimd betreft de zogenoemde overdracht van aandelen in onroerendgoedlichamen; ook dat is een maatregel die begrijpelijk is en die Nederland al heel lang toepast. Gecompliceerd is die problematiek overigens wel. In feite is het een antimisbruikbepaling: de overdrachtsbelasting kon namelijk worden ontgaan door onroerend goed bij aankoop in een vennootschap onder te brengen en bij latere verkoop niet het onroerend goed maar de aandelen te verkopen. Daarover was geen overdrachtsbelasting verschuldigd. Nu is dat dus wel het geval, althans als globaal gezegd de waarde van het onroerend goed ten minste 30% uitmaakt van de bezittingen van de vennootschap. Hoewel het wettelijk niet geheel duidelijk is geformuleerd, geldt dit weer niet indien het onroerend goed dienstbaar is aan een door de vennootschap gedreven onderneming. De 30%-regel lijkt wellicht duidelijk maar daar zitten nogal wat haken en ogen aan bijvoorbeeld in verband met de waardering, de feitelijke activiteiten van de vennootschap en aandeelhouderswisselingen. In Nederland heeft dat geleid tot een complexe regeling met allerlei antimisbruikbepalingen. Ik zie de regeling op Aruba dus over niet al te lange tijd nog wel worden aangepast.

Van geheel andere aard is een belangrijke aanpassing in de winstbelasting: dit betreft een aanscherping van de renteaftrekbeperking in de winstbelasting. Het gaat dan om rentebetalingen aan een gelieerde partij die bij die partij laag worden belast. Voorheen gold deze renteaftrekbeperking alleen voor betalingen aan entiteiten, maar deze kan nu ook van toepassing worden op rentebetalingen aan natuurlijke personen. Verder is het gelieerdheids criterium verlaagd van 33,3% naar een minimum van 5%. De aftrekbeperking is niet aan de orde indien bij de ontvanger minimaal 15% belasting wordt geheven. Dit was een effectief tarief maar dat is omgezet naar een statutair tarief. In de uitvoering is dat uiteraard veel eenvoudiger. Tot slot: voorheen gold de aftrekbeperking niet bij betalingen aan beursgenoteerde entiteiten. Die beperking is afgeschaft. Zoals gezegd heeft Aruba dit jaar ook UBO-regelgeving ingevoerd. UBO staat voor Ultimate Beneficial Owner. Waar het in de kern om gaat is dat in het kader van het bestrijden van fraude en witwaspraktijken door juridische entiteiten de UBO bekend wordt. Er moet dus worden vastgesteld wie uiteindelijk bij de entiteit 'aan de touwtjes' trekt. Bij een enkele aandeelhouder van een entiteit is dat natuurlijk nooit een probleem maar wanneer het om een conglomeraat van direct en indirect gehouden entiteiten gaat, kan het gemakkelijk zijn dat dit niet duidelijk is. Vandaar dat de UBO's voortaan in het Handelsregister moeten worden vermeld. Afgaande op de ervaringen in Nederland het afgelopen jaar is dat een zeer arbeidsintensieve en administratief weinig aantrekkelijke operatie. De UBO's van de meeste rechtspersonen moeten worden geregistreerd. Enkele soorten

verenigingen zijn echter uitgezonderd. Daar staat echter tegenover dat buitenlandse trusts en vergelijkbare juridische entiteiten wel onder de UBO-wetgeving vallen. Dat zal dus bijvoorbeeld ook gelden voor de SPF. De kern vormt uiteraard de vraag wie UBO is. Dat is niet heel concreet omschreven: de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een onderneming, een rechtspersoon of een trust of soortgelijke juridische constructie, met inbegrip van de natuurlijke persoon die de uiteindelijke effectieve controle uitoefent over een onderneming, een rechtspersoon of een trust of soortgelijke juridische constructie. In de kern komt het erop neer dat sprake moet zijn van controle over de entiteit. Het gaat dan om de controle door een natuurlijk persoon. Indien sprake is van een aantal entiteiten in een concern dan is de UBO degene die het concern aanstuurt. Uiteraard kunnen dat ook meer personen zijn.

Een belangrijke kwestie betreft de afbakening van degenen die het UBO-register mogen raadplegen. Het register is ondergebracht bij het Handelsregister dat openbaar is. Op grond van privacyoverwegingen heeft de wetgever het terecht niet wenselijk gevonden dat iedereen ook over de UBO-informatie kan beschikken. Daarmee zou men kennis kunnen krijgen van de financiële positie van vermogenden hetgeen hun privacy schendt en bovendien een veiligheidsrisico kan opleveren. Het register is dus, kort gezegd, alleen voor de overheid en gelieerde instellingen raadpleegbaar. Dat is een gelukkige keuze. Nederland had daar niet voor gekozen toen het de Europese UBO-wetgeving invoerde. Deze Europese UBO-wetgeving laat het aan de lidstaten van de EU over de informatie al dan niet publiekelijk te maken. Afgelopen najaar heeft het Europese Hof van Justitie daar echter een streep door gehaald in een Luxemburgse procedure waar eveneens sprake was van een publiekelijk toegankelijk register. Het Hof van Justitie was van oordeel dat openbaarmaking van de UBO-informatie de privacy onnodig schendt en openbaarmaking geen nuttig doel dient. Nederland heeft op grond van deze rechtspraak inmiddels besloten het UBO-register alsnog te sluiten en alleen voor de overheid en aanverwante instellingen toegankelijk te maken. Dat is zonder meer verstandig.

Volgende stap is nu de invoering van het UBO-register door Curaçao. We gaan zien wat dat gaat worden. Maar van openbaarheid zal, naar ik aanneem, stellig geen sprake zijn.

Peter Kavelaars is hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en of counsel bij Deloitte Caribbean.